

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«27» 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогіка та психологія. Змістовий модуль «Педагогіка»

для студентів

спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 Образотворче мистецтво

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02185584 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Протокол № <u>1404/21</u>
<u>Жильцов</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 <u>21</u>

Київ – 2021

Розробники:

Леонт'єва Інна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

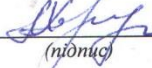
Михалюк Алла Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Михалюк Алла Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 30.08.2021 № 1

Завідувач кафедри (Людмила ХОРУЖА)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01
Образотворче мистецтво

Гарант освітньо-професійної програми (Ольга КОНДРАТЮК)
(підпис)

Робочу програму перевірено

« » 20 р.

Заступник директора (Марина МАШОВЕЦЬ)
(підпис)

Пролонговано

на 20 /20 , « » 20 , протокол №
(підпис) (ППП)

на 20 /20 , « » 20 , протокол №
(підпис) (ППП)

на 20 /20 , « » 20 , протокол №
(підпис) (ППП)

на 20 /20 , « » 20 , протокол №
(підпис) (ППП)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		Заочна
«Педагогіка та психологія»			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180		-
Курс	I		-
Семестр	1	2	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	3	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	90	-
Аудиторні	42	42	-
Модульний контроль	3	3	-
Семестровий контроль	30	30	-
Самостійна робота	12	12	-
Форма семестрового контролю	іспит	іспит	-
Змістовий модуль «Педагогіка»			
Курс	1		-
Семестр	1		-
Обсяг кредитів	3		-
Обсяг годин, в тому числі:	90		-
Аудиторні	42		-
Модульний контроль	3		-
Семестровий контроль	30		-
Самостійна робота	12		-
Форма семестрового контролю	Іспит		-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити теоретичну і практичну підготовку студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя, вихователя, викладача в закладах освіти України; створити умови, наближені до практичної професійної діяльності; забезпечити творчий розвиток особистості студента.

Завдання курсу:

- формування системи теоретичних знань та загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для виконання функціональних обов'язків вчителя історії, класного керівника, наставника;
- формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;
- формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях;
- формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності;
- моделювання та розв'язування педагогічних ситуацій.

Компетентності:

Загальні компетентності:

- ЗК1 – здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК2 – здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; вміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
- ЗК3 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК4 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5 – здатність до аналізу й синтезу на основі логічних аргументів, достовірних фактів, творчої уяви; готовність до науково-дослідної діяльності та самостійного наукового пошуку, до співставлення і порівняння мистецьких явищ минулого та сучасності з метою розуміння зв'язків між проблемами минулого і сьогодення, оцінювання фактів, пов'язаних із мистецькою практикою.
- ЗК6 – здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.
- ЗК7 – здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.
- ЗК8 – здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- ФК1 – організаційна: здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; готовність до самостійної розробки та реалізації авторських (ФК) проєктів у галузі художньої діяльності.
- ФК2 – естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
- ФК3 – особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
- ФК6 – практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення курсу сприяє опануванню такими знаннями:

У процесі вивчення курсу студенти засвоюють такі теоретичні питання (знання): зміст і розвиток педагогічних теорій, внесок видатних педагогів України та світу в педагогічну науку; основні категорії педагогіки; методи педагогічних досліджень; закономірності, принципи та методи навчання та виховання; наукові та організаційні засади системи освіти України, специфіка навчальних закладів різного типу; функціональні обов'язки вчителя, вихователя, викладача та психолого-педагогічні вимоги до них.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідної та самостійної роботи студенти набувають такі уміння та навички:

1) планувати та організовувати освітній процес з опорою на методологічні засади педагогіки, зокрема: знання основних педагогічних закономірностей та принципів, форм організації навчання та виховання у ЗЗСО та Новій українській школі;

2) планувати власну педагогічну діяльність, доцільно визначати її мету, завдання та зміст, реалізовувати основні функції професійної діяльності вчителя образотворчого мистецтва;

3) застосовувати на практиці оптимальні та ефективні методи, засоби та форми навчання й виховання;

4) ефективно керувати навчальною діяльністю та спілкуванням учнів, їхнім розвитком;

5) аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання, вивчати учнів і учнівську групу, виявляти причини відставань в навчанні, недоліків у поведінці та усувати їх;

6) займатися самоосвітою, самовдосконаленням, опановувати нові прогресивні технології навчання та виховання, засоби їх реалізації, підвищувати власну комунікативну культуру та стиль професійно-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 – діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організовувати самостійне навчання і працю.

ПРН 2 – усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.

ПРН 3 – володіти методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Бути здатним до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.

ПРН 4 – володіти знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 6 – бути здатним до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності.

ПРН 7 – знати сучасні наукові досягнення, в тому числі у міждисциплінарній галузі, вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на

базі отриманих знань з фахових дисциплін.

ПРН 8 – уміти брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.

ПРН 10 – уміти генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей.

ПРН 12 – вміти працювати з великим обсягом інформації, її аналізувати та критично оцінювати.

ПРН 15 – володіти фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, відповідати за результати своєї праці.

ПРН 17 – взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для **денної** форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗНАТЬ ТА ТЕОРІЇ НАВЧАННЯ							
1. Педагогіка як наука.	5	2	2	-	-	-	1
2. Методи науково-педагогічного дослідження	5	2	2	-	-	-	1
3. Процес навчання та його принципи	5	2	2	-	-	-	1
4. Форми, методи і засоби навчання	5	2	2	-	-	-	1
5. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	5	2	2	-	-	-	1
6. Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі	3	2	-	-	-	-	1
Модульний контроль 1	2						
Разом	30	12	10	-	-	-	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ВИХОВАННЯ ТА ПРАКТИКА ВИХОВАННЯ							
7. Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання	6	2	2	-	-	-	2
8. Розвиток, виховання і формування особистості	5	2	2	-	-	-	1
9. Методи та організаційні форми виховання. Самовиховання	5	2	2	-	-	-	1
Модульний контроль 2	2						
Разом	18	6	6	-	-	-	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ							

10. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку	5	2	2	-	-	-	1
11. Управління освітою в Україні	5	2	2	-	-	-	1
Модульний контроль 3	2						
Разом	12	4	4	-	-	-	2
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	90	22	20	-	-	-	12

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.1. Основи педагогічних знань та теорії навчання

Тема 1. Педагогіка як наука (2 год.)

Предмет педагогіки і її основні категорії (навчання, виховання, освіта, розвиток). Педагогіка в системі наук про людину. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічної науки. Загальнокультурне значення педагогіки. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Взаємозв'язок між психологією і педагогікою.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 2. Методи науково-педагогічних досліджень (2 год.)

Складові дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, отримання та аналіз наукових фактів, впровадження в практику результатів дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, об'єктивність, історизм, комплексне використання методів тощо). Місце наукових досліджень у вирішенні завдань педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, індукція й дедукція, аналогія, порівняння тощо). Емпіричні методи дослідження (спостереження, експеримент, тестування, анкетування тощо). Етапи наукового дослідження. Джерела педагогічної теорії: твори класиків педагогічної думки, наукові праці вчених, передовий педагогічний досвід, народна педагогіка.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 3. Процес навчання та його принципи (2 год.)

Поняття про дидактику. Основні дидактичні категорії: навчання, освіта, викладання. Сутність процесу навчання. Функції навчання (освітня, розвиваюча, виховна). Двосторонній характер процесу навчання. Принципи і закономірності навчання. Викладання та його структура (планування роботи, організація навчальної діяльності учнів, врахування темпів індивідуального психічного розвитку учнів, стимулювання навчальної діяльності учнів, контроль, аналіз результатів та ін.). Основні етапи оволодіння знаннями: сприймання, усвідомлення, осмислення, запам'ятовування, закріплення, застосування знань, умінь на практиці.

Рекомендовані джерела: [6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 4. Форми, методи і засоби навчання (2 год.)

Форми і види навчання. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Класифікації методів навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: словесні, наочні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів: пізнавальні ігри, навчальні дискусії, заохочення, покарання. Методи контролю та самоконтролю в навчанні: опитування, контрольні, лабораторні роботи, тестова перевірка знань, самоконтроль і самоперевірка. Поняття про засоби навчання. Вибір методів навчання. Класно-урочна і лекційно-семінарська форми навчання. Вимоги до сучасного уроку, лекції.

Рекомендовані джерела: [6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 5. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів (2 год.)

Поняття про діагностику навчальних досягнень учнів та її елементи: контроль, оцінювання, накопичення статистичних даних та їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій прогнозування подальшого розвитку учнів. Зв'язок контролю з іншими ланками процесу навчання: вивченням і осмисленням нового матеріалу, його закріпленням та використанням на практиці. Педагогічні вимоги до перевірки знань, умінь і навичок учнів: об'єктивність, систематичність, індивідуальний характер та ін. Аналіз і оцінка результатів навчальної діяльності слухачів. Види контролю знань учнів. Методи контролю знань учнів. Формування в учнів умінь самоконтролю, об'єктивної самооцінки, керівна роль учителя в цих процесах. Проблема подолання неуспішності учнів.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 6. Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі (2 год.)

Домашні завдання (зміст, обсяг, складність та ін.). Нормування домашньої навчальної роботи. Батьки та їх допомога дитині виконувати домашні завдання. Диференціація в освіті (між школами, класами, групами учнів та окремими учнями в межах школи). Види диференціації: за здібностями, за недостатністю здібностей, за майбутньою професією, за інтересами учнів. Рівні диференціації; мікро-, мезо- та макрорівні (в різних типах навчальних закладів: загальноосвітні школи, спеціалізовані школи, гімназії, колежіуми, ліцеї). Робота з обдарованими дітьми. Обдарованість загальна (розумова) та спеціальна (художня, соціальна, спортивна).

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 7. Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання (2 год.)

Поняття «виховання». Спрямування виховного впливу на людину. Об'єктивні (спадковість; здоров'я; соціокультурне оточення сім'ї; обставини біографії; культурні традиції; професійний та соціальний статус; особливості країни та історичної епохи) і суб'єктивні (психічні особливості; світогляд;

ціннісні орієнтації; внутрішні потреби та інтереси вихователя і вихованця; система відносин із соціумом; організовані виховні впливи на людину з боку певних людей; груп; об'єднань і всієї спільноти) чинники виховання. Структура виховного процесу. Цілі виховання, критерії. Напрями виховання. Сучасні напрями виховання (громадянське, правове, економічне, екологічне). Розвиток і виховання та їх взаємовплив. Виховні концепції. Концепція національного виховання. Зміст виховання. Виховні ідеали. Принципи виховання (гуманізації, народності, неперервності, послідовності і систематичності, індивідуалізації та диференціації, єдності виховання та життєдіяльності та інші). Види виховання (за інституційною ознакою: сімейне, шкільне, позашкільне, конфесійне, за місцем проживання, у дитячих та юнацьких організаціях та спеціалізованих освітніх закладах; за стилем відносин між вихователем і вихованцем: авторитарне, демократичне, ліберальне і вільне виховання).

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 8. Розвиток, виховання і формування особистості (2 год.)

Процес розвитку особистості. Спадковість і розвиток людини. Вплив соціального середовища на розвиток особистості. Діяльність як чинник розвитку людини. Діагностика розвитку. Вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості. Закономірності виховання. Комплексний підхід до виховання особистості.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 9. Методи та організаційні форми виховання. Самовиховання (2 год.)

Методи, прийоми і засоби виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування, формування позитивного досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Організаційні форми виховання. Позакласна виховна робота. Колективні творчі справи. Сутність і зміст самовиховання особистості. Поняття «соціально зріла особистість» у педагогіці. Керована і самокерована особистість. Самоосвіта. Функції самоосвіти. Формування і корегування якостей, звичок і рис характеру. Співвідношення виховання, самовиховання і перевиховання в процесі розвитку особистості.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 10. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку (2 год.)

Освіта як соціальна функція. Поняття «компетенція», «компетентність». Основні компетенції, які необхідні в сучасному житті. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Провідні тенденції сучасної освіти: збільшення тривалості освіти, продовження обов'язкової освіти після закінчення школи, створення освітніх закладів нового типу, можливість отримати освіту за кордоном, зближення освітніх

систем різних країн.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16]

Тема 11. Управління освітою в Україні (2 год.)

Принципи управління освітою. Принципи: науковості, демократизації, гуманізації, плановості, цілеспрямованості, активності, поєднання колегіальності з персональною відповідальністю. Школознавство. Система керівництва школою, організація її роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість	Модуль I		Модуль II		Модуль III	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять	1	5	5	3	3	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	5	50	3	30	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-
Разом		-	96	-	71	-	54
Максимальна кількість балів:				221			
Розрахунок коефіцієнта:				3,7			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I.

1. Опрацюйте Концепцію національного виховання і випишіть загальну мету виховання та завдання морального, розумового, фізичного, трудового і естетичного виховання.

2. Опрацюйте «Концепцію розвитку освіти на період 2021-2025 років» і випишіть завдання удосконалення освітнього процесу.

Змістовий модуль II.

1. Ознайомтесь зі змістом професійного стандарту вчителя (2020 р.) і підготуйте інфографіку щодо професійних компетентностей вчителя.

3. Сформулюйте для себе, як майбутнього вчителя, 8–10 правил організації освітнього процесу на науковій основі.

4. Опрацюйте статтю Я.А. Коменського «Велика дидактика» і складіть резюме.

5. Підготуйте творчу розповідь (сторітелінг) на тему «Вчитель XXI

століття».

6. Підготуйте повідомлення «Підручник учора, сьогодні, завтра».

7. Опрацюйте методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів (2021 р.) та створіть презентацію.

Змістовий модуль III.

1. Визначте риси, притаманні лідеру, керівнику і керівнику-лідеру та оформіть результати за допомогою дошки Padlet.

2. Скласти структуру управління освітою в Україні у формі інфографіки.

3. Опрацюйте статтю В.О. Сухомлинського «Розмова з молодим директором» та складіть резюме.

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після вивчення 1 та 2 блоку теоретичних знань у письмовій (комбінованій) формі й передбачає виконання тестових завдань різного типу та розв'язування завдань кейсів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Умови допуску: активна робота на семінарських та практичних заняттях, виконання усіх завдань до самостійної роботи, успішне виконання усіх модульних контрольних робіт (не нижче 15 балів за кожну роботу).

Форма проведення: комп'ютерне тестування (у системі Moodle).

Тривалість проведення: 90 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання: тестове опитування включає 40 теоретичних запитань, які відображають тематику дисципліни. Максимальна оцінка за кожне тестове запитання – 1 бал.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Роль учителя у суспільному розвитку. Функції учителя. Основні вимоги до особистості педагога.
2. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки.
3. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічних наук.
4. Методи науково-педагогічних досліджень.
5. Розвиток і формування особистості. Біологічне і соціальне у розвитку людини.
6. Роль спадковості у людському розвитку. Проблема успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних і моральних якостей.
7. Вплив середовища на розвиток особистості.
8. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості.

9. Активна діяльність особистості як фактор її розвитку.
10. Вікова періодизація дітей.
11. Сутність, завдання, основні категорії дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками.
12. Сутність процесу навчання. Головні компоненти навчального процесу.
13. Функції та рушійні сили навчального процесу.
14. Структура процесу учіння (основні етапи засвоєння знань учнями).
15. Сутність закономірностей, принципів та правил навчання.
16. Основні закономірності процесу навчання.
17. Принцип науковості навчання. Шляхи його реалізації.
18. Принцип систематичності і послідовності навчання. Шляхи його реалізації.
19. Принцип наочності навчання. Шляхи його реалізації.
20. Принцип доступності навчання. Шляхи його реалізації.
21. Принцип свідомості та активності навчання. Шляхи його реалізації.
22. Принцип міцності засвоєння знань, умінь, навичок. Шляхи його реалізації.
23. Принцип врахування індивідуальних особливостей учнів у навчанні. Шляхи його реалізації.
24. Принцип емоційності навчання. Шляхи його реалізації.
25. Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю. Шляхи його реалізації.
26. Сутність і завдання змісту освіти.
27. Види та рівні освіти.
28. Нормативні документи змісту освіти.
29. Сутність методів, прийомів і засобів навчання.
30. Класифікація методів навчання.
31. Методи навчання за джерелом знань.
32. Методи навчання за характером логіки пізнання.
33. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності учнів.
34. Вибір методів навчання.
35. Форми організації навчання, їх становлення.
36. Класно-урочна форма організації навчання.
37. Вимоги до сучасного уроку в школі.
38. Типи уроків, їх структура.
39. Позаурочні (допоміжні) форми організації навчання.
40. Підготовка учителя до уроку.
41. Спостереження й аналіз уроку.
42. Функції аналізу й оцінки знань, умінь, навичок учнів.
43. Види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів.
44. Оцінка знань, умінь і навичок учнів.
45. Мета і завдання виховання.
46. Закономірності, рушійні сили та фактори процесу виховання.
47. Структура процесу виховання та його особливості.
48. Принципи виховання.

49. Поняття методу, прийому і засобу виховання. Класифікація методів виховання.
50. Методи формування свідомості особистості.
51. Методи організації діяльності і формування поведінки.
52. Методи стимулювання поведінки і діяльності.
53. Педагогічні умови використання методів виховання.
54. Колектив, його ознаки, функції. Види і структура дитячого колективу.
55. Стадії розвитку дитячого колективу.
56. Шляхи згуртування дитячого колективу.
57. Функції, напрямки і форми роботи класного керівника.
58. Моральне виховання: завдання, зміст, шляхи і засоби.
59. Розумове виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і методи.
60. Естетичне виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і форми.
61. Фізичне виховання: напрямки, засоби і форми.
62. Трудове виховання: завдання, принципи, шляхи, засоби та методи.
63. Форми роботи класного керівника з батьками учнів.
64. Поняття системи освіти, її структура.
65. Принципи освіти в Україні.

6.6. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів	Оцінка за шкалою ECTS
Відмінно	100 – 90	A
Дуже добре Добре	82 – 89 75 – 81	B C
Задовільно Достатньо	69 – 74	D E

	60 – 68	
Незадовільно (з можливістю повторного складання)	35 – 59	Fx
Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	1-34	F

7. Навчально-методична картка дисципліни

Семестр	Семестр I										
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Основи педагогічних знань та теорії навчання					Основи теорії виховання та практика виховання			Управління в галузі освіти		
Теми лекцій	Педагогіка як наука.	Методи науково-педагогічних досліджень	Процес навчання та його принципи	Форми, методи і засоби навчання	Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі	Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання	Методи та організаційні форми виховання	Розвиток, виховання і формування особистості. Самовиховання	Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку	Управління освітою в Україні
Бали лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Бали семінари	11	11	11	11	11		11	11	11	11	11
Теми семінарських занять	Педагогіка і сучасність	Дидактика	Методи навчання та їх оптимальний вибір	Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	Диференційоване навчання	Виховання і сучасність	Динаміка виховання особистості	Виховання особистості в колективі	Актуальні тенденції реформування школи в Україні і світі	Сучасна школа	
Самостійна робота	10					10			2		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25					Модульна контрольна робота 2 25			Модульна контрольна робота 3 25		
Семестровий контроль	30 год. (іспит - 40 балів)										

8. Рекомендована література

Основна:

1. Аймадов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник. К.: Видавничий Дім «Слово». 2014. 352 с.

2. Волкова Н.П. Педагогіка : навчальний посібник. К. : Академвидав. 2009. 616 с.
3. Зайченко І.В. Педагогіка : підручник. 3-тє видання, перероблене, доповнене. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 608 с.
4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка : підручник. К.: Знання-Прес, 2004. 446 с.
5. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 311 с.
6. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій. Хмельницький : ХМЦНП. 2013. 223 с.
7. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово». 2015. 632 с.
8. Педагогіка: хрестоматія. Уклад. А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. К. : «Знання-Прес». 2003. 700 с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
9. Фіцула М.М. Педагогіка : навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. 528 с.
10. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навчальний посібник. К.: Знання. 2007. 358 с. (Вища освіта ХХІ століття).

Додаткова:

11. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>
12. Підласий І. П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. Харків: Основа, 2010. 360 с.
13. Практикум з педагогіки : навчальний посібник. Видання 2-е, доповнене і перероблене [за заг. ред. О.А.Дубасенюк, А.В.Іванченка]. Житомир, 2002. 483 с.
14. Практикум з педагогіки : навчальний посібник [Г.Пономарьова, І.Репко, В. Одарченко]. Харків: ТО Ексклюзив, 2016. 243 с.
15. Педагогічна мудрість віків : навч.посіб. / уклад.: В.Л.Омельяненко, А.І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2009. – 411 с.
16. Удич З. І. Педагогіка : практикум для студентів педагогічних спеціальностей. Тернопіль : КІЦ «ПРІНТ-ОФІС», 2016. 115 [1] с. : іл.

9. Додаткові ресурси

ЕНК «Педагогіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти(<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=15794>)

ДОДАТОК
до робочої навчальної програми дисципліни
Педагогіка
для студентів

спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 023.00.01 Образотворче мистецтво

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Основи педагогічних знань та теорії навчання

Семінарське заняття 1. Педагогіка і сучасність (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Предмет і завдання педагогіки в контексті історичного розвитку суспільства. Роль педагогіки в системі наук про людину.
2. Методи педагогічних досліджень.
3. Освіта як найкоротший шлях до скарбниці світової культури. Освіта в Україні та інновації у вищій школі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 2. Дидактика (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Сутність процесу навчання. Принципи і закономірності навчання.
2. Дидактика та її основні категорії.
3. Освітні теорії. Мотивування навчання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 3. Методи навчання та їх оптимальний вибір (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Етапи засвоєння знань учнями.
2. Класифікація методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання.
3. Форми навчання. Вимоги до сучасного уроку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 4. Система контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Діагностика навчальних досягнень учнів. Види контролю знань учнів.
2. Методи контролю знань учнів. Провідна роль тематичного контролю.
3. Рейтингова система оцінювання результатів навчальної діяльності слухачів. Проблема подолання неуспішності учнів.

II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 5. Диференційоване навчання (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Диференціація освіти.
2. Види і рівні диференціації.
3. Індивідуалізація навчання учнів. II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 6. Виховання і сучасність (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Завдання виховання в контексті історичного розвитку суспільства.
2. Роль педагогіки в становленні особистості.
3. Зміст національного виховання.
4. Принципи виховання та їх характеристики.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 7. Динаміка виховання особистості (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Сутність процесу, методів, прийомів і засобів виховання.
2. Методи виховання та їх оптимальний вибір.
3. Роль і місце самовиховання у виховному процесі. Значення співробітництва в процесі самовиховання особистості.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 8. Виховання особистості в колективі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Форми виховання.
 2. Особливості розвитку учнівського колективу і особистості.
 3. Педагогічні вимоги до батьків. Особливості виховання дітей в сім'ї.
 4. Роль і місце народної сімейної педагогіки в технології виховання людини.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 9. Актуальні тенденції реформування школи в Україні і світі (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина.
1. Реформи в українській школі кінець ХХ початок ХХІ століть.
 2. Розвиток освіти в різних країнах.
 3. Проблеми, які необхідно подолати на шляху реформування школи.
 4. Позитивний і негативний вплив суспільної думки на реформування школи.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]

Семінарське заняття 10. Сучасна школа (2 год.)

План заняття

- I. Теоретична частина.
1. Місце вчителя в системі сучасної освіти.
 2. Структура системи освіти в Україні. Самоврядування.
 3. Інноваційні педагогічні технології на зламі тисячоліть.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендовані джерела: [1; 2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 12; 13; 14; 15; 16]